

Poruchy hlasu u dětí a dospělých

- PPVMP010 ORL a foniatrie pro speciální pedagogy zimní semestr 2022
- Šupíková L., Lenert R. ,SN Opava

Poruchy hlasu

- **Organické**

- VVV
- Trauma
- Záněty
- Benigní hrtanové léze
- Maligní hrtanové léze

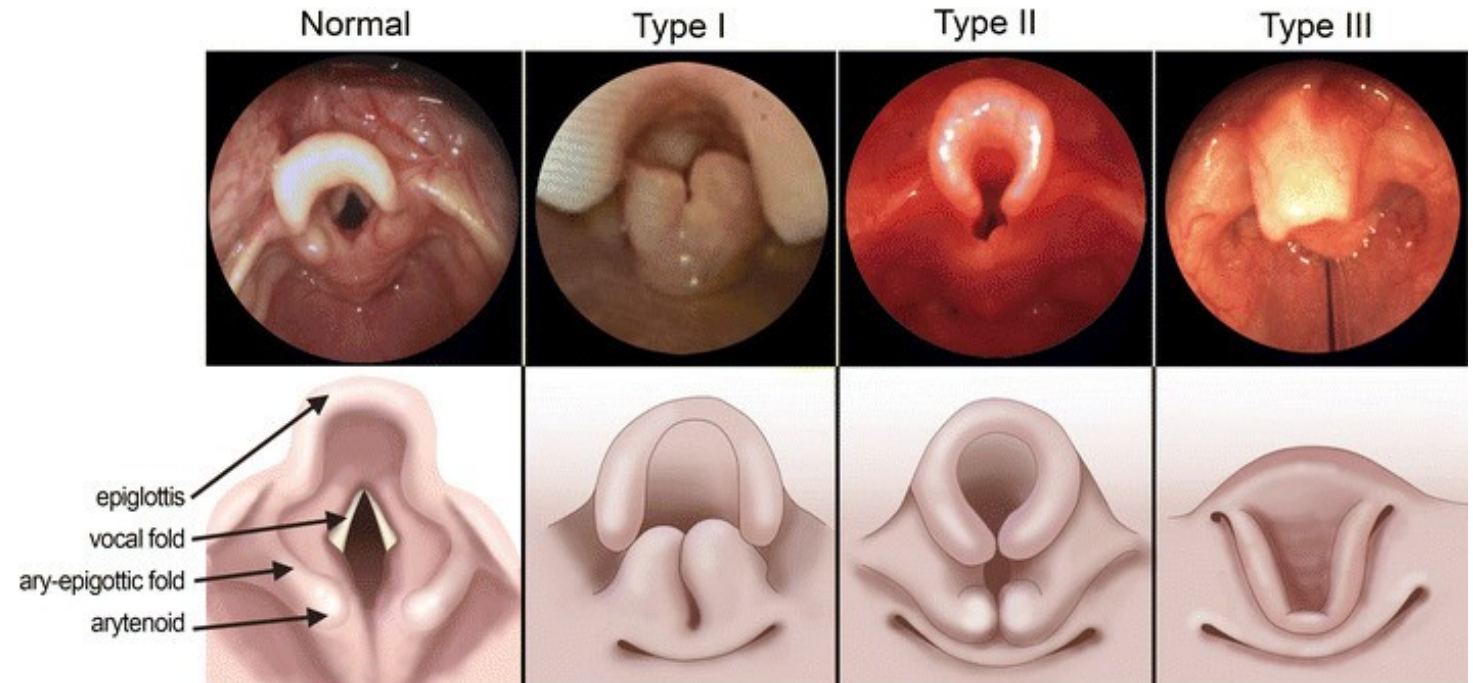
- **Funkční**

- Poruchy hybnosti hlasivek
- Poruchy hlasového napětí
- Poruchy psychogenní - fobie ,
deprese, hysterie

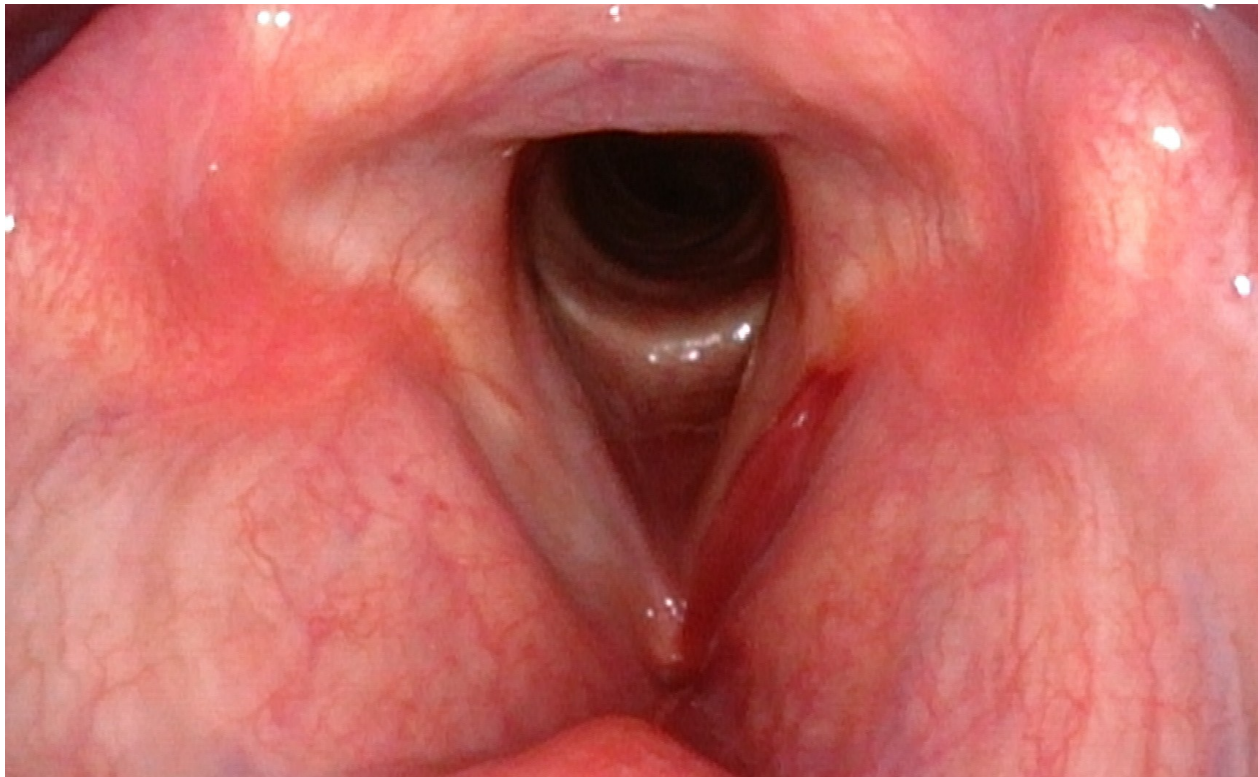

Organické poruchy - vrozené vývojové vady hrtanu

- Vzácná onemocnění
- Atrezie hrtanu ,
diafragma laryngis – inspir.
stridor, sufokace, akutní
intubace , tracheostomie
- Tracheoesofageální píštěl -
pozdější aspirace, dysfagie
- Laryngomalacie -
stridor laryngis congenitus

Organické poruchy - trauma

- **1. Akutní fonotrauma** – hlasový exces, (koincidence respir. infek, iritace hlasivek)
- **KM:** náhle vzniklá dysfonie afonie, **Laryngoskop:** edém, překrvení, hematom.
- Terap:** Hlasový klid, antiedematosní terapie, hemostyptika, event. ATB, organiz. hematom – chir.

Organické poruchy - trauma

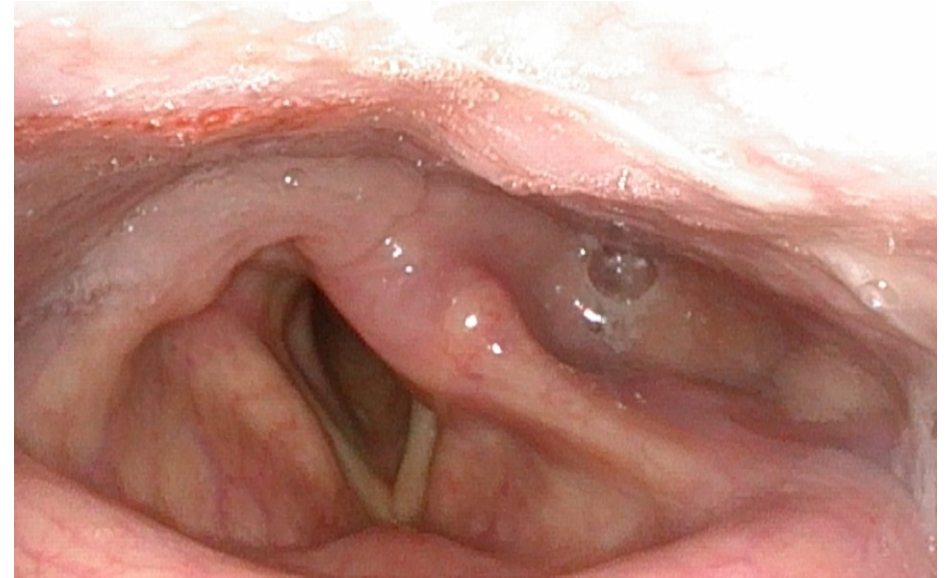
- **2.Zevní úraz hrtanu** - náraz (koloběžky..),

KM: bolest při polykání , dysfonie až afonie, dušnost, emfysem na krku

3.Vnitřní úraz hrtanu - korozivní (Savo...), termické

4.Iatrogenní léze hlasivek - špatná chir. technika, **KM:** dysfonie pooper., dyšný hlas, **Laryngoskop:** edém, jizvy , synechie sulcus, Stroboskopie - omezení, zástava kmitů

Terapie : hlasové reedukační postupy, chirurgie

Organické poruchy - záněty - akutní

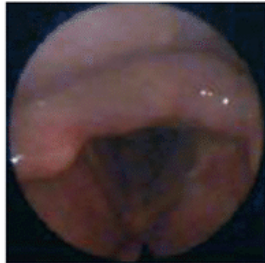

- Laryngitis acuta - virová, bakteriální, mykotická
- Sufokující laryngitis – subglottica, epiglottitis, crustoza

Organické poruchy záněty - akutní

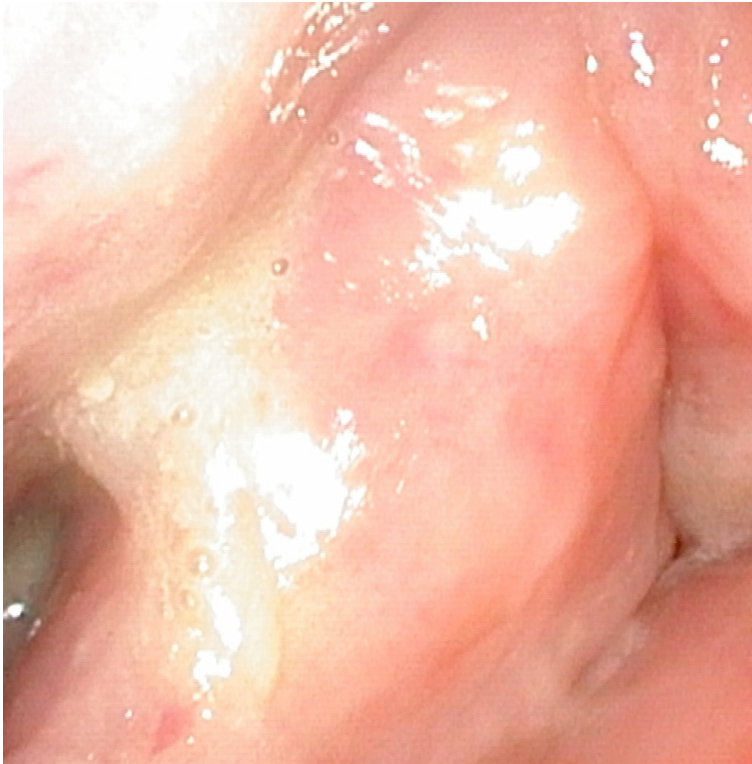
- Alergický otok - hereditární angioneurotický edém, farmakologicky, po hmyzím bodnutí

			
25% obstruction of the supra-larynx - Few symptoms	50% obstruction of the supra-larynx - Moderate symptoms	75% obstruction of the supra-larynx - Severe symptoms	90% obstruction of the supra-larynx - Acute threat to life
LOC-1	LOC-2	LOC-3	LOC-4
- Monitoring	- Monitoring	- Tracheostomy if needed	- Securing of the airways - Nasal fiberoptic intubation - Tracheostomy under local anesthesia

Organické poruchy záněty - chronické

- Laryngitis chronica - prostá, atrofická , hypertrofická
- Hypertrofie vestibulárních řas - ventrikuální hlas
- EERD - extraesofageální reflux –RSI – 11 a více susp.

Organické léze - benigní

- Hlasivkový polyp, cysta, hemangiom, granulom

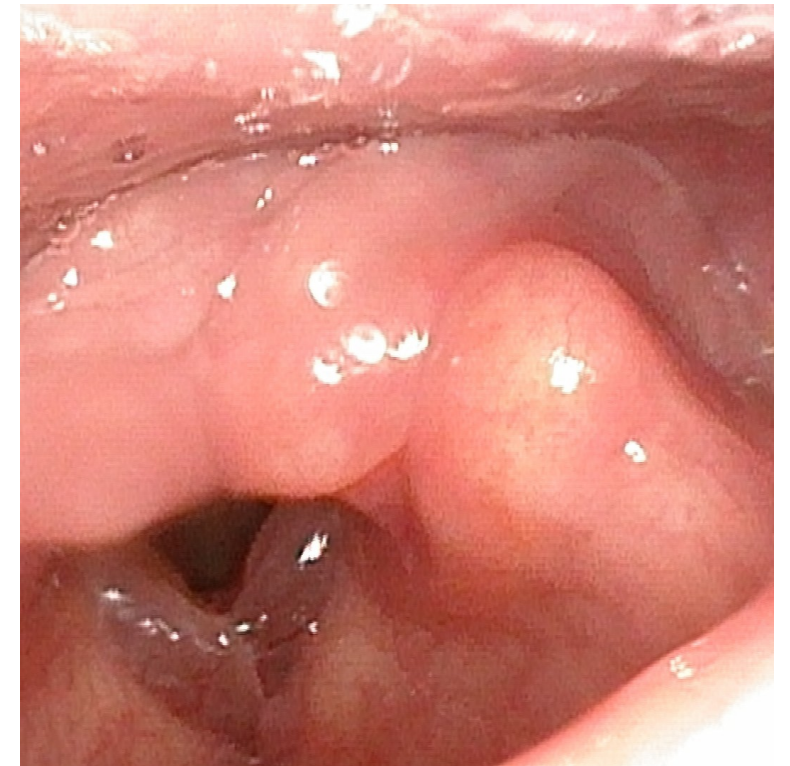
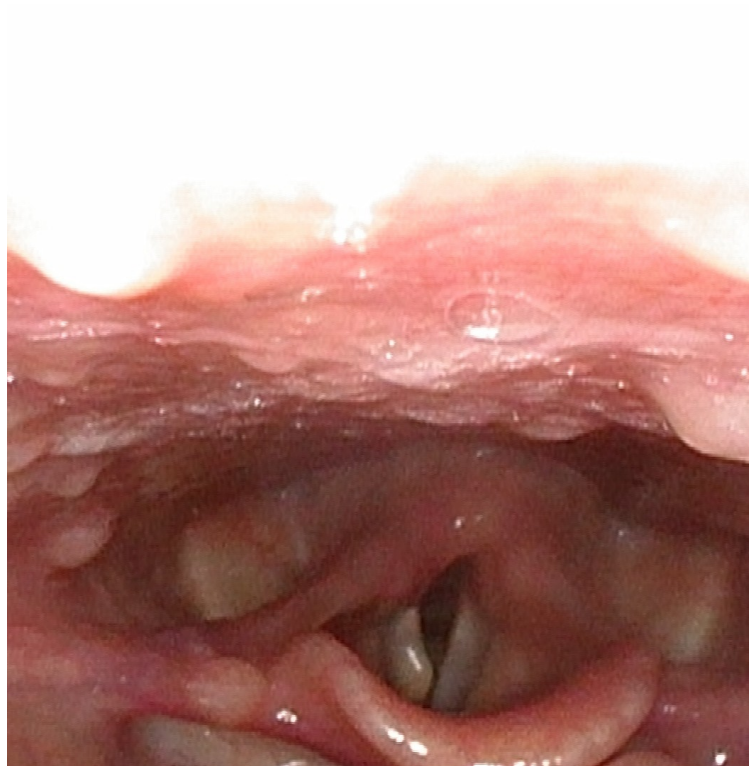
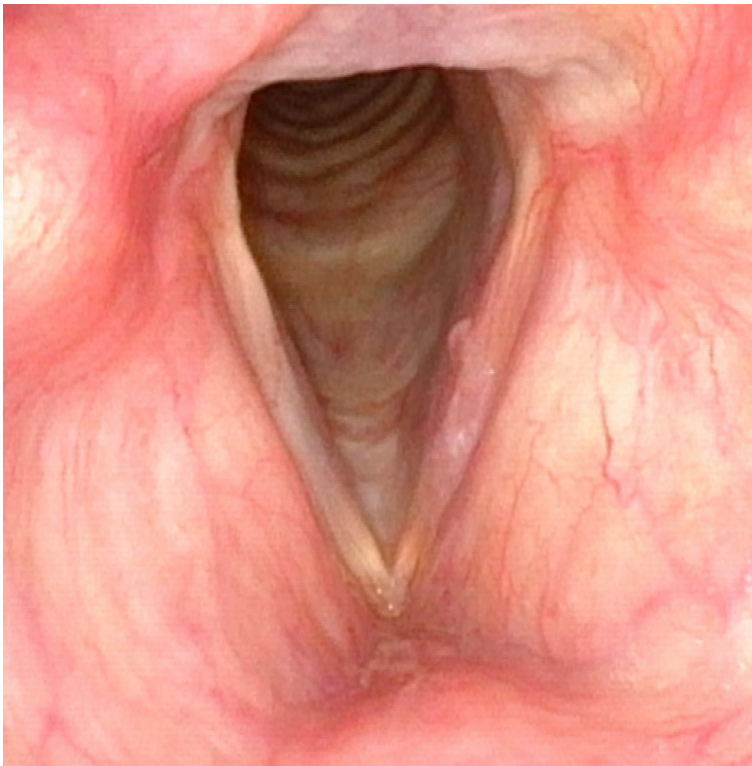
- Hlasivkové uzlíky

Děti - impulzivní , hyperaktivní, ukřičené/ upovídáné, chronicko- progresivní chrapot zhoršující se po námaze, tvrdé hlasové začátky, malý dynamický a intonační rozsah

Dospělí - KM – recid. dysfonie až afonie po hlas. námaze progredující, často po respir.

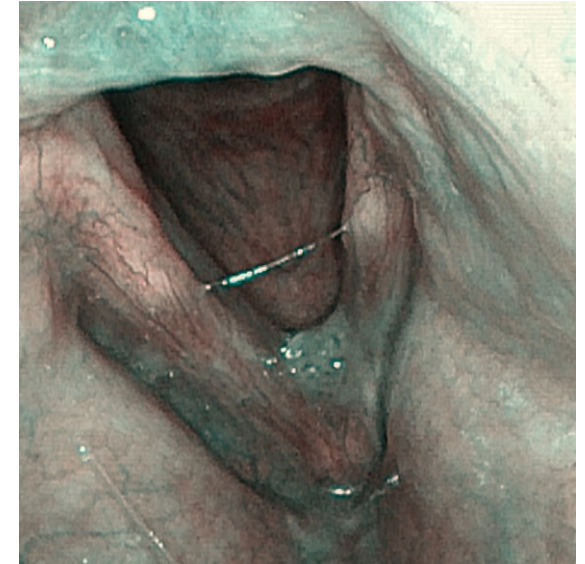
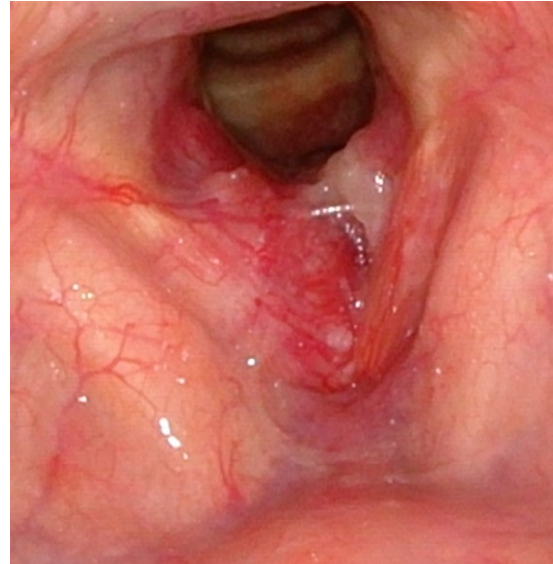
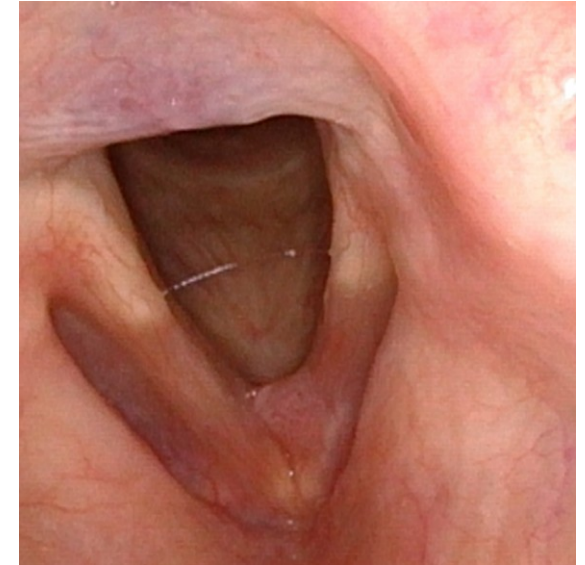
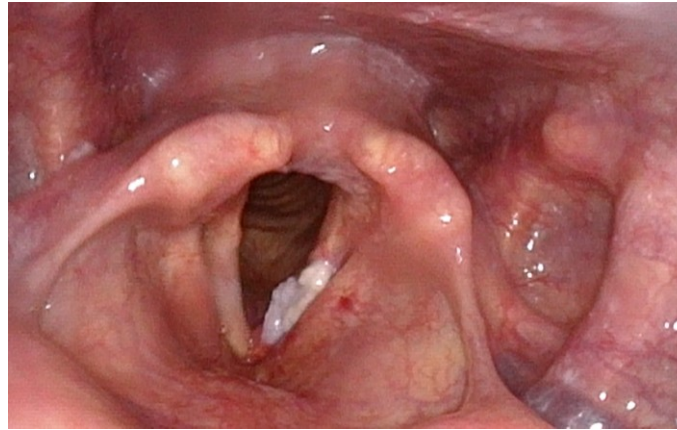
Infektu. Rozhraní přední a střední 1/3 hlasivek kontralateral. (ventralněji, tím vyšší hlas)

- Reinkeho edém

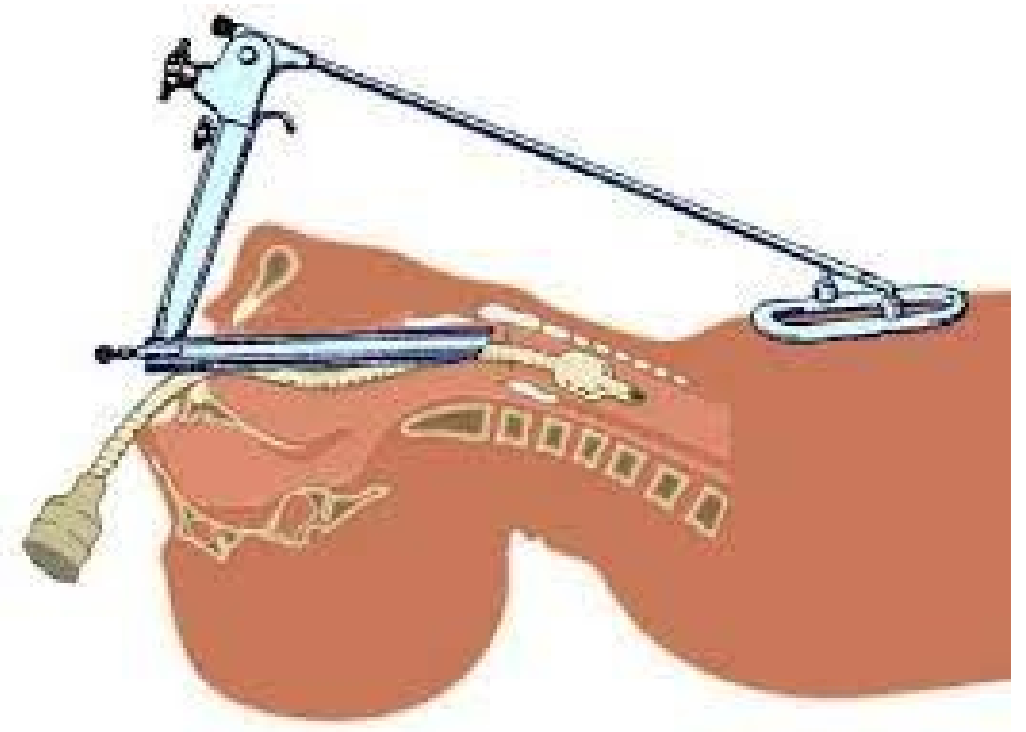
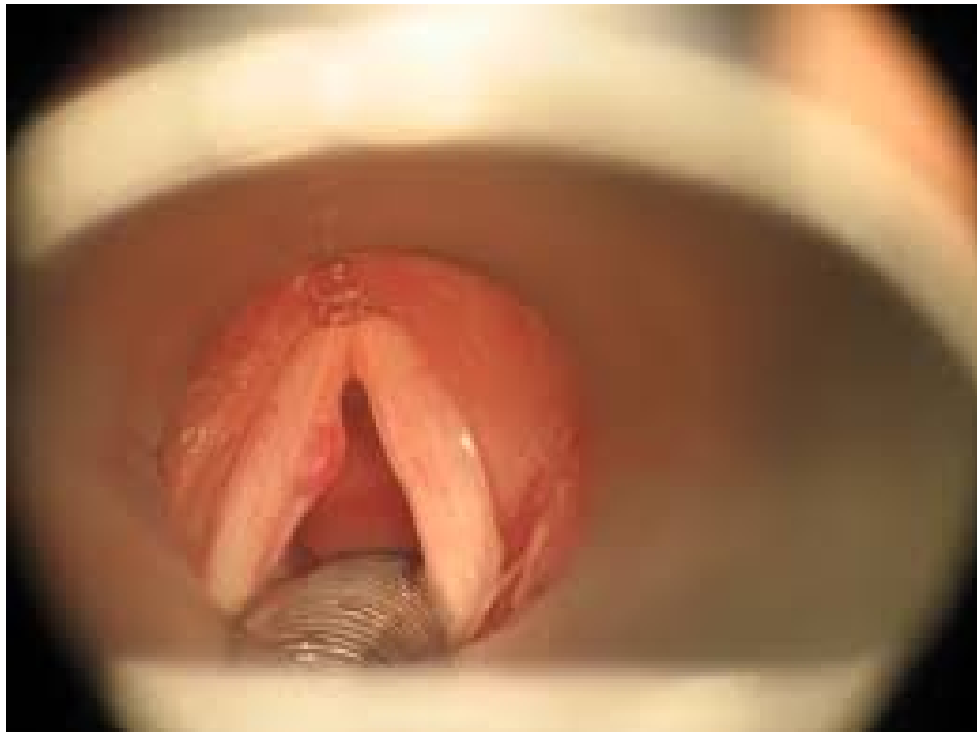
Organické léze - prekancerozy, maligní

- **KM:** chrapot 3 týdny a více - laryngoskop. vyšetřen
- Erytroplakie, leukoplakie
- Papilomy (HPV 6,11 x 16,18), děti x dospělí
- Maligní nádory - karcinomy

Chirurgická léčba

- Endoskopické operační techniky – mikrolaryngoskopie
- Zevní výkony - tracheostomie, parciální a totální laryngektomie

Rehabilitace hlasu

- Konzervativní - ze zbytku struktur vytvořit hlas - ventrikulární, hlasivka a ventrikul. lišta
- Chirurgická - augmentace, tyreoplastika I typu
- Jícnový hlas
- Elektrolarynx
- Hlasová protéza

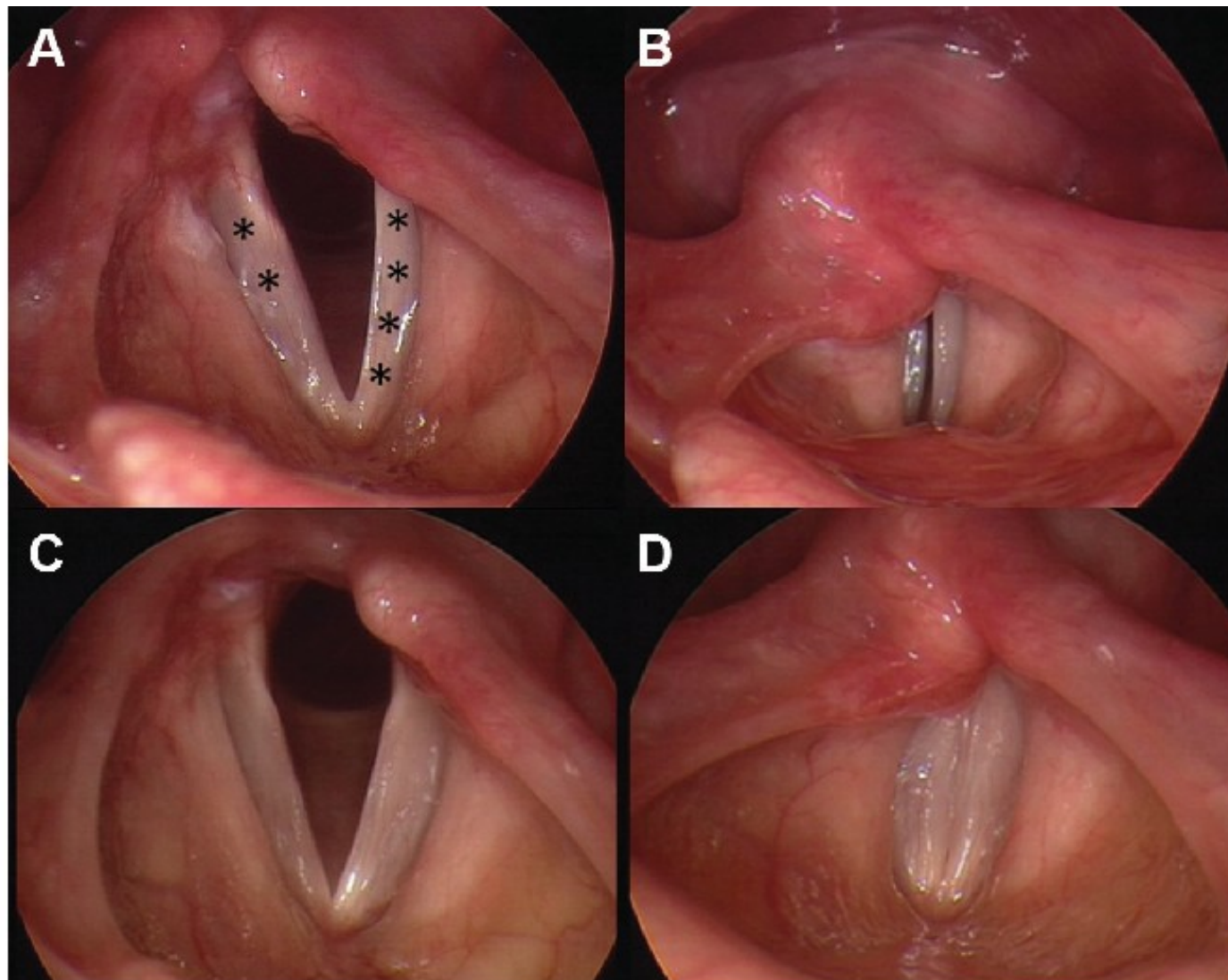
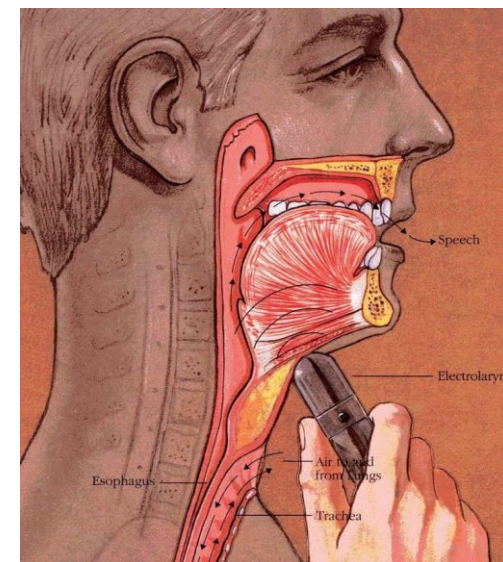
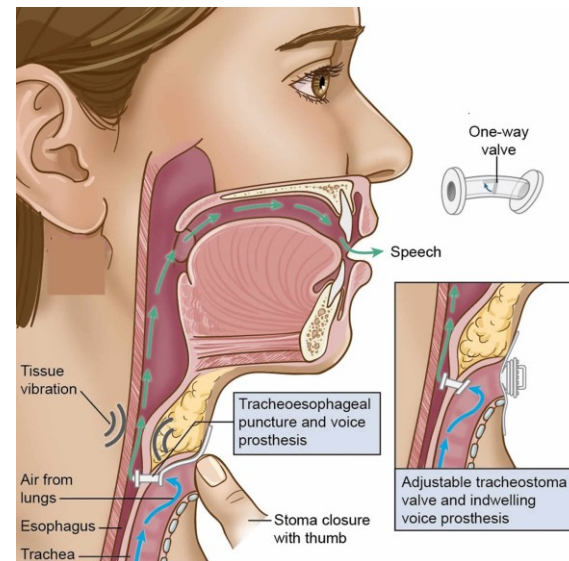

Figure 1. (A) Left vocal fold paralysis (inspiration): asterisks = fat

Rehabilitace hlasu

- Konzervativní - ze zbytku struktur vytvořit hlas - ventrikulární , hlasivka a ventrikul. lišta
- Chirurgická - augmentace , tyreoplastika I typu
- Jícnový hlas
- Elektrolarynx
- Hlasová protéza

Funkční poruchy hlasu

- Definice: Poruchy hlasu při normální morfologii a inervaci hlasivek.
- Patofyziologicky :
 - změna hmoty , tvaru , pružnosti hlasivek
 - porucha napětí hlasivek
 - poruchy hybnosti hlasivek ve stejné rovině
 - neadekvátní vzdušný proud (subglott. tlak)

- Klinicky :
 - Chraplavost – porucha kmitání
 - Dyšnost - porucha fonačního uzávěru
- Porucha dynamiky a rezonance hlasu
- Terapie: Změna hlasových návykům, hlasová terapie

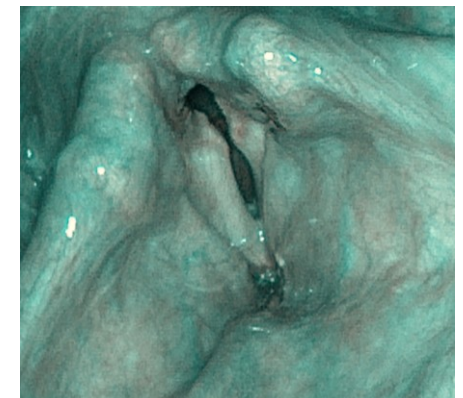
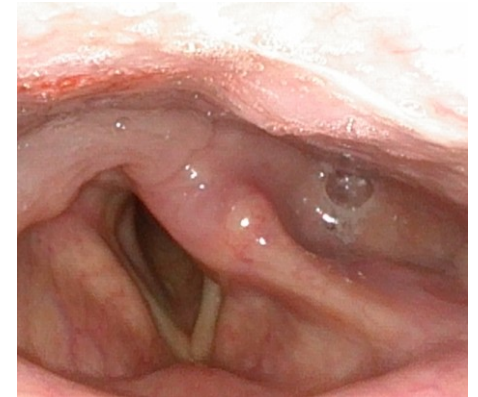
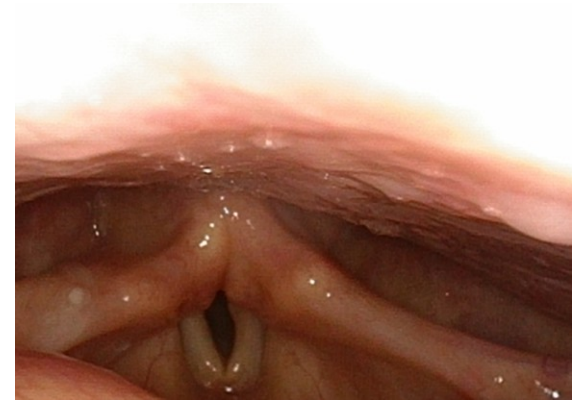
Funkční poruchy hlasu

- 1. Poruchy hybnosti
- 2. Poruchy hlasového napětí
- 3. Psychogenní poruchy hlasu

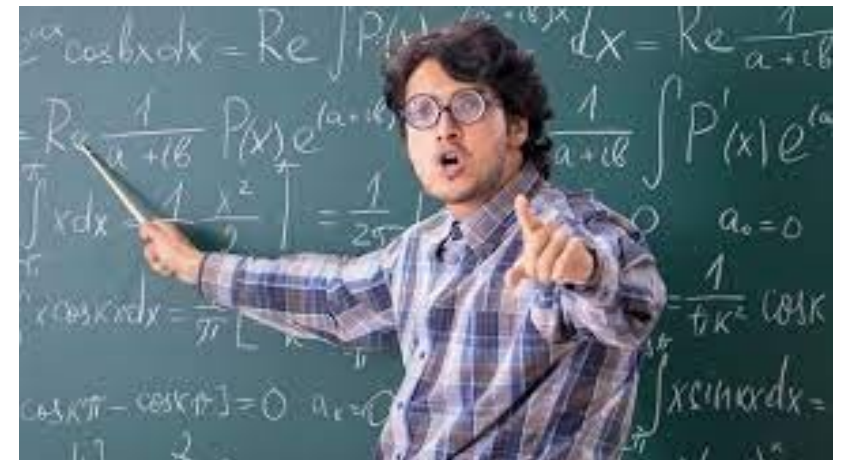
1. Poruchy hybnosti

- Artrogenní (artritida, ankyloza)
- Myogenní (úbytek svalové hmoty, porucha sval. kontrakce
 - atrofie hlasivek, postRT, systémových onemocněních revmatologická, myastenia gravis)
- Neurogenní - iatrogenní, postinfekční, syst. onemocnění DM, Hypofce št žl., patologie mediastina –vlevo
 - NLS - omezení rozsahu a dynamiky hlasu, hlas. únava, aspirace
 - NLR- chrapot, nevýkonnost , dyšnost , jednostr. X oboustranná

2. Poruchy hlasového napětí

- Jedna z nejčastějších příčin dysfonie
- Strukturální změny na hlasivkách (příčina , následek?)
- Vlivy
 - osobnostní (hlasová technika , impulzivnost, nekultivovanost, simplicita)
 - vnější hlasové nároky (dlouhá fonační doba)
 - prostředí - hlučné, prašné, zakouřené, suché/horké, alergizující, toxické

2. Poruchy hlasového napětí

- Hyperkinetická dysfonie
- Hypokinetická dysfonie
- Hormonálně a farmakologicky podmíněné změny hlasu

Hyperkinetická dysfonie

- Zvýšená tenze při fyziolog. nálezu v hrtanu
- **Dětská x dospělá forma**, chlapci: dívky - 3:1
- Chron. přetěžování hlasu
- **KM:** imulzivní, hyperaktivní, nevyzrálí), chybí akusticko fonační kontrola (amuzikální), porucha sluchu, fixátory hrtanu, náplň krčních žil, hlas dyšný , tlačенý, tvrdé začátky, silové používání hlasu
- **Larygoskop.:** vřeten. ztlustění hlasivek

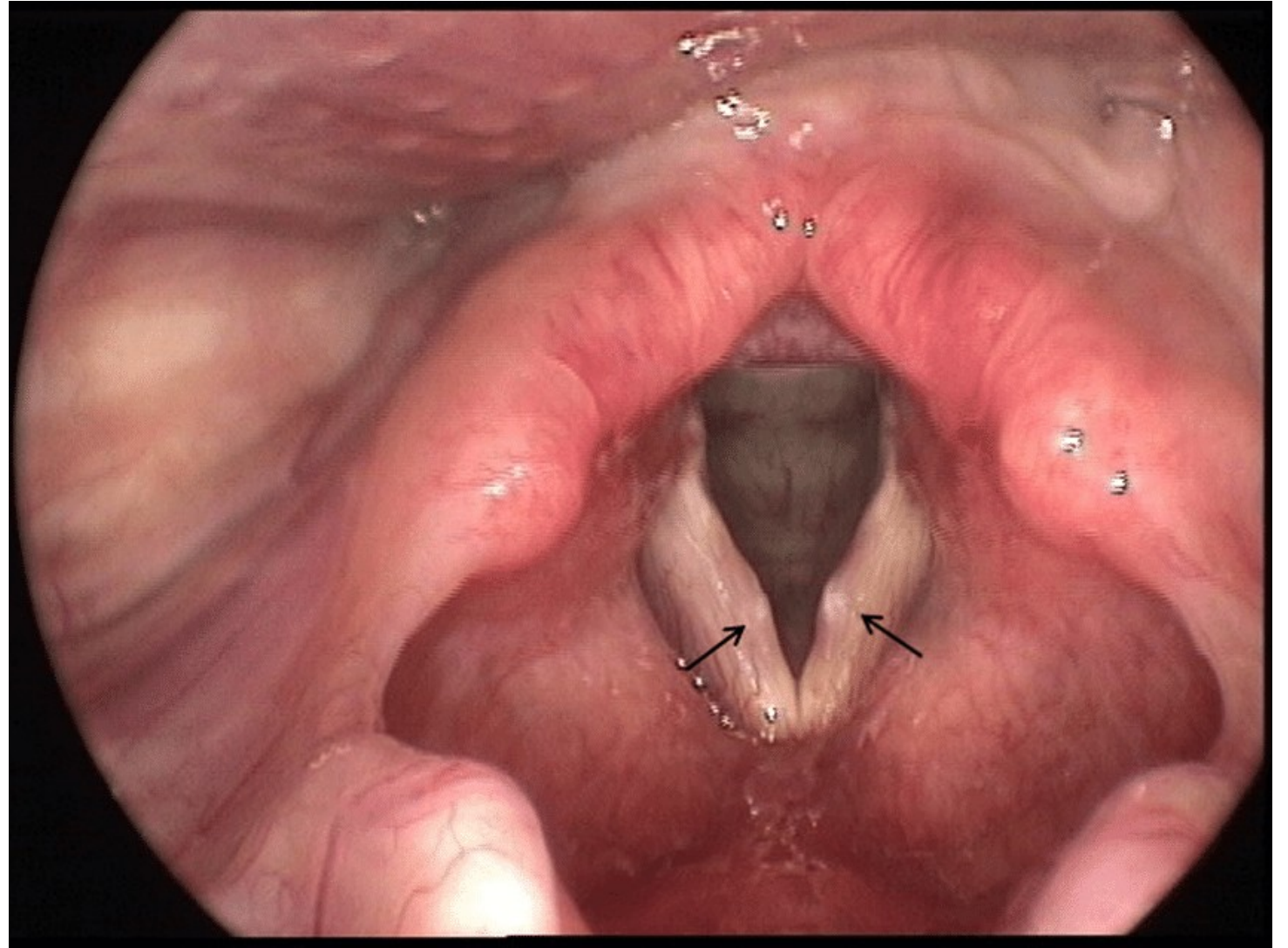
Hyperkinetická dysfonie

- **Terapie:** hlasově hygienická opatření - ukřičený projev , klidnější životní styl, (recitace hudba, joga)
- Hlasová reedukace
- Farmakologie
- Chirurgie ne !

Hyperkinetická dysfonie

- Dospělí
- Ženy častěji , osobnostní rysy, hlučné , zakouřené prostředí
- **KM:** chrapot vázaný na hlas. projev, hlas. únava, pálení v krku, zrychlené tempo myšlení, řeči, hypertonus krčních svalů, krční žíly
- **Laryngoskopie** -vřeten ztluštění, hlenové můstky až uzlíky v typ lokalizaci s X formní insuf.

3. Psychogenní poruchy

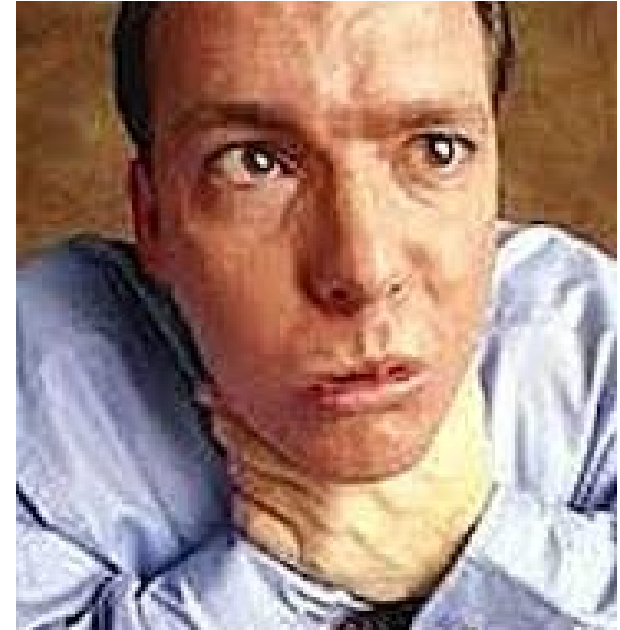
- Hlasové poruchy neurotického charakteru (neurózy)
- Úzkost , neklid, intrapsychický konflikt
- Psychogenní dysfonie, afonie

KM: Náhle, z plného zdraví, teatralní až histrionské pohyby.

Laryngoskop: hlasivky v abdukci , volně nelze, kašel , smích addukce.

Ter: Hlas, reedukace, přes kašel , dávení, psychoterap. postupy (pac. musí souhlasit)

- Globus pharyngeus – 3 měsíce

3. Psychogenní poruchy

- Dyskineze hlasivek - paradoxní pohyb hlasivek
- Psychogenní spastická dysfonie - spastické svírání zapojení zevních krčních svalů při hlas. projevu
- Hlasová neurastenie - fonastenie, rhesastenie
- **KM:** rychlá unavitelnost hlasu ve vazbě na duš. vypětí, malý výkon. Hlas slabý. Chrapot ne. Rozlada, skleslost. Chron. hlasová únava a neurastenické rysy osobnosti
- **Laryngoskop.:** fyziolog.
- **Ter:** hlas. reedukace - (někdy podporuje uhýbavou reakci pacienta. zvýšení dynamiky, rezonance, psycholog. vedení)

Hlasová rehabilitace a reedukace

- Foniatr, hlasový terapeut
- RHB hlasu - zlepšení nebo navrácení hlasu v původní, nebo náhradní podobě
- Hlasová reedukace - obnovení fce (normální fce), nebo využití zbytkových struktur hrtanu po operaci k nácviku uspokojivého hlasu
- Hlasová edukace – kultivace, výuka zdravého hlasu
- Plán individuální reedukace
- Chování pacienta
- Tempo řeči
- Držení těla
- Dýchání
- Hlasový projev
- Hlasivky

Hlasová rehabilitace a reedukace

- Hlasová cvičení
- Prodloužení fonačního času
(vleže nádech - pauza (1,5-2x)-
výdech ssssss (4-5x)
- Nácvik brániční opory – sssst,
tdtdtd (vtažení relaxace břicha)
- Nácvik hlavové rezonance a
měkkých hlasových začátků
mmmmm, uuuuu,
mmmmooooommm
- Hlasová cvičení k uvolnění
zvýšeného napětí svalů hrtanu
hrudní vibrace – 2-3x/s úder
+ hmmmm
- Reedukace nedostatečného
hlasového uzávěru
- Tělesná cvičení
- Psychoterapeutické hledisko

